

و مورد مشورت قرار گیرند، همچنین در تهیه و تنظیم و در اجرای مقررات مربوط به ایمنی و بهداشت در زمینه خطرهایی که در صنعت معدن در معرض آن قرار دارند، مشارکت داشته باشند، و با قبول مطلوبیت پیشگیری از هر حادثه منجر به مرگ، ضایعه یا آسیب به تندرستی که ممکن است برای کارگران یا مردم پیش آید، همچنین پیشگیری از خسارت به محیط زیست که ممکن است ناشی از بهره برداری از معدن باشد و با در نظر گرفتن لزوم همکاری بین سازمان بین المللی کار، سازمان جهانی بهداشت، دفتر بین المللی انرژی هسته‌ای و دیگر نهادهای صلاحیت دار، و با یادآوری اسناد، مجموعه‌های راهنمای عملی، مجموعه قوانین و راهنماهای مربوط (به موضوع) که به وسیله این سازمان‌ها منتشر شده است، و پس از تصمیم گیری درباره پذیرش پیشنهادهای گوناگون مربوط به ایمنی و بهداشت در معادن، مسأله‌ای که چهارمین موضوع دستور کار نشست را تشکیل می‌دهد؛ و درباره این که این پیشنهادهای به صورت مقاله‌نامه بین المللی درآید، این مقاله‌نامه را که مقاله‌نامه ایمنی و بهداشت در معادن، مصوب ۱۹۹۵ نامیده می‌شود، در بیست و دومین روز ژوئن هزار و نهصد و نود و پنج تصویب می‌نماید:

بخش اول: تعاریف

— ماده ۱

۱. از لحاظ این مقاله‌نامه واژه «معدن» به معنای:

(الف) هر محوطه روی زمین یا زیر زمین است که در آن به ویژه فعالیت‌های زیر انجام گیرد:

(۱) بهره برداری از کانی‌ها، به استثنای نفت و گاز، که مستلزم دگرگونی مکانیکی زمین باشد؛

(۲) استخراج کانی‌ها، به استثنای نفت و گاز؛

(۳) آماده کردن مواد استخراج شده، به ویژه خردکردن، پودرکردن، تغلیظ و شستن؛

(ب) مجموع ماشین‌ها، تجهیزات، لوازم جنبی، تأسیسات، ساختمان‌ها و مهندسی عمران که در ارتباط با فعالیت‌های مذکور در جزء (الف) این ماده به کار گرفته می‌شوند.

۲. از نظر این مقاله‌نامه واژه «کارفرما» نشانگر هر شخص حقیقی یا حقوقی است که

یک یا چند کارگر را در معدنی به کار می‌گیرد، همچنین اگر اوضاع و احوال ایجاب نماید، بهره‌برداری کننده، پیمانکار اصلی، پیمانکار و پیمانکار فرعی نیز کارفرما محسوب می‌شوند.

مقاله‌نامه شماره ۱۷۶

ایمنی و بهداشت در معادن

کنفرانس عمومی سازمان بین المللی کار که به دعوت هیأت مدیره دفتر بین المللی کار، هشتاد و دومین نشست خود را، در ۶ ژوئن ۱۹۹۵، در ژنو برگزار کرده است؛ و با یادآوری مقاله‌نامه‌ها و توصیه‌نامه‌های بین المللی مرتبط با موضوع، به ویژه مقاله‌نامه درباره الغای کار اجباری، مصوب ۱۹۷۵؛ مقاله‌نامه درباره حمایت در برابر پرتوایی، مصوب ۱۹۶۰؛ مقاله‌نامه و توصیه‌نامه درباره حفاظ ماشین‌ها، مصوب ۱۹۶۳؛ مقاله‌نامه درباره پرداخت غرامت در صورت حوادث ناشی از کار و بیماری‌های حرفه‌ای، مصوب ۱۹۶۴؛ مقاله‌نامه و توصیه‌نامه درباره حداقل سن (در کارهای زیرزمینی)، مصوب ۱۹۶۵؛ مقاله‌نامه درباره آزمایش پزشکی نوجوانان (در کارهای زیرزمینی)، مصوب ۱۹۶۵؛ مقاله‌نامه و توصیه‌نامه درباره محیط کار، (آلودگی هوا، صدا و ارتعاش) مصوب ۱۹۷۷؛ مقاله‌نامه و توصیه‌نامه درباره ایمنی و بهداشت کارگران، مصوب ۱۹۸۱؛ مقاله‌نامه و توصیه‌نامه در مورد خدمات بهداشت کار، مصوب ۱۹۸۵؛ مقاله‌نامه و توصیه‌نامه درباره پنبه نسوز، مصوب ۱۹۸۶؛ مقاله‌نامه و توصیه‌نامه درباره ایمنی و بهداشت در صنایع ساختمانی، مصوب ۱۹۸۸؛ مقاله‌نامه و توصیه‌نامه درباره فرآورده‌های شیمیایی، مصوب ۱۹۹۰؛ همچنین مقاله‌نامه و توصیه‌نامه درباره پیشگیری از حوادث بزرگ صنعتی، مصوب ۱۹۹۳ و با در نظر گرفتن این که کارگران نیاز و حق دارند تا به شیوه‌ای مؤثر کسب اطلاع نمایند، آموزش ببینند

۱. این مقاولهنامه شامل همه معدن‌ها می‌شود.

۲. مقام صلاحیت‌دار کشور عضوی که به این مقاولهنامه پیوسته است، پس از مشورت با سازمان‌های واجد صلاحیت کارفرمایان و کارگران ذی‌نفع:

الف) می‌تواند برخی از انواع معدن‌ها را از شمول مقاولهنامه یا از بعضی از مقررات آن مستثنی سازد، چنانچه حمایت‌هایی که به موجب قوانین و روال ملی به آنان تعلق می‌گیرد، در مجموع کمتر از حمایت‌هایی نباشد که در صورت اجرای کامل مقررات مقاولهنامه، می‌تواند عاید آنان شود؛

ب) در موردی که برخی از معدن‌ها به استناد جزء الف) این ماده مستثنی شده اند، باید برنامه‌هایی تنظیم نماید تا به تدریج همه معدن‌ها مشمول مقررات این مقاولهنامه بشوند.

۳. کشور عضوی که به این مقاولهنامه پیوسته و مایل است از امکانات جزء الف) بند ۲ این ماده برخوردار شود، باید در گزارش‌هایی که به موجب ماده ۲۲ اساسنامه سازمان بین‌المللی کار، درباره اجرای مقاولهنامه می‌فرستد، همه انواع خاص معدن را که مستثنی کرده است و دلایل این استثنائات را شرح دهد.

- ماده ۳

کشور عضو باید، پس از مشورت با سازمان‌های حایز اکثریت کارفرمایان ذی‌نفع، و با در نظر گرفتن شرایط و روال ملی، سیاست منسجمی در زمینه ایمنی و بهداشت در معدن تدوین نماید و به اجرا بگذارد و به طور منظم آن را بازبینی کند، به ویژه در مورد موازینی که برای اجرای مقررات مقاولهنامه وضع می‌شود.

- ماده ۴

۱. مقررات مربوط به اجرای مقاولهنامه را قوانین و مقررات ملی باید وضع نمایند.

۲. در صورت لزوم، این قوانین و مقررات باید از راه‌های زیر تکمیل گردند:

الف) معیارهای فنی، اصول اداره کننده، مجموعه‌های راهنمای عملی، یا

ب) راه‌های دیگری برای به اجرا گذاردن که منطبق با روال ملی باشد و مقام صلاحیت‌دار آن را به رسمیت شناخته باشد.

- ماده ۵

۱. قوانین و مقررات ملی مذکور در بند ۱ ماده ۴ باید مقامی را تعیین کند که امر نظارت و ضابطه مند ساختن وجوه مختلف ایمنی و بهداشت در معدن را به عهده گیرد.

۲. این قوانین و مقررات باید موردی زیر را پیش بینی نمایند:

الف) نظارت بر ایمنی و بهداشت در معدن؛

ب) بازرسی معدن به وسیله بازرسانی که مقام صلاحیت‌دار بدین منظور تعیین می‌نماید؛

پ) آیین‌های مربوط به ابلاغ و بررسی و تحقیق در مورد حوادث منجر به مرگ یا حوادث بزرگ، همچنین سانه‌هایی که در معدن رخ می‌دهد و رویدادهای خطرناک، آن طور که در قوانین و مقررات مزبور مشخص شده است.

ت) گردآوری و انتشار آمارهای مربوط به حوادث، بیماری‌های حرفه‌ای و رویدادهای خطرناک، آن طور که در قوانین و مقررات مزبور مشخص شده است؛

ث) اختیارات مقام صلاحیت‌دار که بتواند به دلایل ایمنی و بهداشتی فعالیت‌های معدن را متوقف سازد یا محدود نماید، تا این که شرایطی که موجبات توقف یا محدودیت را فراهم کرده بودند، تغییر یابند؛

ج) آیین‌های مؤثری به اجرا گذارده شود، تا حقوق کارگران و نمایندگان آنان در زمینه مورد مشورت قرار گرفتن و مشارکت در تعیین موازین مربوط به ایمنی و بهداشت محل کار، تحقق یابد.

۳. در این قوانین و مقررات ملی باید پیش بینی شود که ساخت، انبار کردن، حمل و به کارگیری مواد محترقه و منفجره باید توسط اشخاص صلاحیت‌دار و مجاز و یا تحت نظارت مستقیم آنها، انجام گیرد.

۴. این قوانین و مقررات باید شامل:

الف) تعیین ضوابطی در زمینه نجات افراد در معدن، مراقبت‌های اولیه و نیز عرضه خدمات پزشکی مناسب باشد؛

ب) الزام به فراهم کردن دستگاه‌های تنفسی نجات انفرادی مناسب برای کارگران معدن زغال سنگ و در صورت لزوم، در سایر معدن زیر زمینی، همچنین نگهداری درست این دستگاه‌ها باشد؛

پ) تدبیرهای حفاظتی که باید برای معدن رها شده انجام گیرد، به منظور دور کردن یا به حداقل رساندن خطر آن، برای ایمنی و بهداشت باشد؛

ت) ضوابطی باشد تا عملیات انبارکردن، حمل و دور کردن مواد خطرناکی که در فعالیت‌های معدن به کار گرفته شدند، همچنین پسماندهای حاصله از معدن، در شرایط ایمنی رضایت بخش انجام گیرد؛

ث) در صورت لزوم، الزام به فراهم کردن تعداد کافی تجهیزات بهداشتی و تاسیساتی برای شستشو، تعویض پوشاک و تغذیه، که نگهداری آنها از نظر بهداشتی رضایت بخش باشد. ۵. در این قوانین و مقررات ملی باید پیش بینی شود که، کارفرمای مسئول معدن بایستی بر تدوین برنامه‌های مربوط به کارهای معدن، پیش از آغاز عملیات، همچنین به هنگام هر تغییر چشمگیر و بر به روز نگه داشتن ادواری این برنامه ها، نظارت داشته باشد، و این برنامه‌ها باید در محوطه معدن در دسترس نگهداری گردد.

بخش سوم: تدبیرهای پیشگیرانه و حفاظتی در معدن

الف. مسئولیت‌های کارفرمایان

— ماده ۶

با اتخاذ تدبیرهای پیشگیرانه و حفاظتی پیش بینی شده در این بخش از مقاله‌نامه، کارفرما باید خطر را برآورد نماید و به ترتیب اولویت‌های زیر با آن برخورد کند:

الف) این خطر را رفع نماید؛

ب) آنها را در خاستگاهشان زیر نظر بگیرد؛

پ) به وسایل مختلف آنها را به حداقل برساند، از جمله استقرار روش‌های کار ایمن؛

ت) تا حدی که این خطر هنوز وجود دارند، به کارگیری تجهیزات حفاظتی انفرادی را پیش بینی نماید، با در نظر گرفتن آنچه که معقول، عملی و تحقق پذیر است، همچنین آنچه که شیوه درست کار و منطبق با تبحر کسب شده است.

— ماده ۷

کارفرما باید مکلف گردد تا همه تدبیرهای لازم را برای دور کردن یا به حداقل رساندن خطرهای ایمنی و بهداشت که در معادن تحت اختیارش وجود دارند، به کار گیرد به ویژه:

الف) مراقبت نماید تا معدن طراحی شود، ساخته شود، دارای تجهیزات برقی، مکانیکی و دیگر تجهیزات لازم، از جمله نظام ارتباطی گردد، به نحوی که شرایط لازم برای ایمنی در بهره برداری از معدن و نیز محیط کار سالمی فراهم گردد؛

مقاله نامه های بین المللی کار

ب) نظارت نماید تا معدن راه اندازی گردد، بهره برداری شود، درست نگهداری شود و از رده خارج گردد، به نحوی که کارگران بتوانند بدون خطر برای ایمنی و تندرستی شان، تلاش‌های محوله را انجام دهند، ایمنی و تندرستی اشخاص دیگر را نیز خطری تهدید ننماید؛ پ) اتخاذ تدبیرهایی برای تثبیت زمین در مناطقی که افراد به مناسبت کارشان به آن وارد می‌شوند؛

ت) هر بار که این امر عملی باشد، برای هر محل کار زیرزمینی، دو خروجی پیش بینی گردد، که هر یک از راه جداگانه ای، به روشنایی روز منتهی شود؛

ث) به منظور شناسایی خطرهای مختلفی که ممکن است کارگران در معرض آن قرار گیرند، تأمین امر نظارت، ارزیابی و بازرسی ادواری محیط کار، و ارزیابی میزان در معرض قرارگیری؛

ج) فراهم کردن تهویه مناسب در همه کارهای زیرزمینی که ورود به آنها مجاز است؛

چ) برای همه مناطقی که در معرض خطرهای ویژه قرار دارند، تدوین و اجرای برنامه بهره‌برداری و آیین‌هایی که ایمنی نظام کار و حفاظت کارگران را تضمین نماید؛

ح) به کارگیری تدبیرهای احتیاطی متناسب با نوع بهره برداری از معدن به منظور پیشگیری، شناسایی و متوقف کردن آغاز آتش سوزی و انفجار و انتشار آن؛

خ) هر گاه ایمنی و تندرستی کارگران به شدت تهدید گردد، طوری عمل شود که کار متوقف گردد و کارگران به سوی محل امنی هدایت شوند.

— ماده ۸

کارفرما باید به منظور مقابله با سازه‌های صنعتی و طبیعی که منطقاً قابل پیش بینی اند، برای هر معدن، برنامه عملیات فوریتی خاص تهیه نماید.

— ماده ۹

هر گاه کارگران در معرض خطرهایی از نوع فیزیکی، شیمیایی و بیولوژیکی قرار دارند، کارفرما مکلف است تا:

الف) کارگران را از خطرهایی که کارشان دربردارد و آسیب‌هایی که به تندرستی شان وارد می‌سازد، و از تدبیرهای اجرایی پیشگیرانه و حفاظتی، به شیوه‌ای که قابل درک باشد، آگاه سازد؛

ب) برای از میان بردن یا به حداقل رساندن خطرهای ناشی از این در معرض قرارگیری، تدبیرهای مناسبی به کار گیرد؛

پ) هر گاه با وسایل دیگر نتوان حفاظت مناسبی در برابر خطر حادثه یا آسیب به تندرستی، به ویژه مقابله با شرایط زیانبار را تأمین کرد، باید پوشاک متناسب با نیازها همچنین لوازم و سایر ترتیبات مربوط به حفاظت را طبق آن چه که قوانین ملی مشخص کرده است، به طور رایگان برای کارگران فراهم نماید و از آنها درست نگهداری شود؛

ت) برای کارگرانی که در محل کار آسیب می‌بینند یا به بیماری دچار می‌شوند، مراقبت‌های اولیه، وسایل کافی و مناسب برای انتقال از محل کار و نیز دسترسی به خدمات پزشکی مناسب را فراهم نماید.

— ماده ۱۰

کارفرما باید نظارت نماید تا:

الف) کارگران به طور رایگان از آموزش حرفه‌ای و بازآموزی کافی، همچنین از آموزش قابل درک در زمینه ایمنی و بهداشت و نیز در زمینه تلاش‌هایی که به آنان محول شده است، بهره مند گردند؛

ب) طبق قوانین ملی، مراقبت و نظارت کافی درباره هر گروه اعمال گردد، تا هنگام کار نوبتی، بهره برداری از معدن در شرایط ایمنی انجام گیرد؛

پ) نظامی برقرار شود تا، در هر زمان بتوان نام همه افرادی را که در عمق هستند دانست و نیز محل تمرکز احتمالی آنان را به دقت مشخص کرد؛

ت) همه حوادث و رویدادهای خطرناک که قوانین و مقررات ملی مشخص کرده است، مورد تحقیق و بررسی قرار گیرند، و تدبیرهای مقتضی برای چاره سازی آنها اتخاذ گردد، و

ث) طبق قوانین و مقررات ملی، گزارشی درباره حوادث و رویدادهای خطرناک، برای مقام صلاحیت‌دار تهیه شود.

— ماده ۱۱

کارفرما باید اطمینان حاصل کند که برحسب اصول کلی طب کار و طبق قوانین و مقررات ملی، از کارگرانی که در معرض خطرهای حرفه‌ای ویژه فعالیت‌های معدنی قرار دارند، به طور منظم مراقبت‌های پزشکی به عمل می‌آید.

— ماده ۱۲

هر گاه دو یا چند کارفرما در یک معدن معین فعالیت دارند، کارفرمای مسئول معدن باید اجرای همه تدبیرهای مربوط به ایمنی و بهداشت کارگران را هماهنگ سازد و نخستین مسئول ایمنی عملیات محسوب گردد، بدون آن که کارفرمایان منفرد از مسئولیت‌های خاص خود، درباره به اجراگذاشتن همه تدبیرهای مربوط به ایمنی و بهداشت کارگانش، معاف باشند.

ب. حقوق و وظایف کارگران و نمایندگان آنان

— ماده ۱۳

۱. قوانین و مقررات ملی یاد شده در ماده ۴، باید حقوق مذکور در زیر را برای کارگران به رسمیت بشناسند:

الف) حوادث و رویدادهای خطرناک و خطرهارا به کارفرما و به مقام صلاحیت دار، اعلام نمایند؛

ب) هر گاه دلیلی برای نگرانی درباره ایمنی و بهداشت کارگران وجود داشته باشد، درخواست نمایند که بازرسی و تحقیق توسط کارفرما و مقام صلاحیت‌دار به عمل آید، و به این درخواست پاسخ مثبت داده شود؛

پ) خطرهای محل کار را که ممکن است برای ایمنی و بهداشت آنان زیانبار باشد، بشناسند و از آنها آگاه گردند؛

ت) اطلاعات مربوط به ایمنی و بهداشت شغل آنها را که در اختیار کارفرما و مقام صلاحیت‌دار است، به دست آورند؛

ث) هر گاه دلایل معقولی این فکر را القاء کند که وضعیتی وجود دارد که نشانگر خطری جدی برای ایمنی و تندرستی آنان است، در هر محلی از معدن که باشند خود را دور کنند،

ج) به طور دسته‌جمعی نمایندگانی برای ایمنی و بهداشت انتخاب کنند.

۲. نمایندگان کارگران در زمینه ایمنی و بهداشت، یاد شده در جزء (ج) بند ۱ بالا، باید طبق قوانین و مقررات ملی، از حقوق مذکور در زیر برخوردار باشند:

الف) درباره هر چیزی که اشاره به ایمنی و بهداشت محل کار دارد، از جمله موردی برخوردار از حقوق مذکور در بند ۱ بالا، نمایندگی کارگران را دارا باشند؛

(ب)

۱) در بازرسی‌ها و در تحقیقاتی که توسط کارفرما و مقام صلاحیت دار، در محل کار انجام می‌گیرد، مشارکت کنند؛

۲) بر ایمنی و بهداشت نظارت نمایند و در این زمینه دست به تحقیق بزنند؛

پ) به مشاوران و کارشناسان مستقل مراجعه کنند؛

ت) درباره مسائل مربوط به ایمنی و بهداشت، از جمله سیاست‌ها و آیین‌های مربوط به این موضوع، در زمان مناسب با کارفرما مشورت نمایند؛

ث) با مقام صلاحیت‌دار مشورت کنند؛

ج) وقوع حوادث و رویدادهای خطرناک، مربوط به بخشی که به نمایندگی آن برگزیده شده اند، به آنان ابلاغ شود.

۳. آیین‌های مربوط به برخورداری از حقوق یادشده در بندهای ۱ و ۲ این ماده، به راه‌های زیر مشخص خواهد شد:

الف) به وسیله قوانین ملی، همچنین؛

ب) از راه مشاوره بین کارفرمایان و کارگران و نمایندگان آنان.

۴. قوانین ملی باید طوری باشد که حقوق یادشده در بندهای ۱ و ۳ این ماده را بتوان بدون تبعیض یا رفتار تلافی جویانه اعمال کرد.

— ماده ۱۴

در قوانین ملی باید پیش بینی گردد که، کارگران برحسب آموزش عملی که دیده اند، موظف باشند:

الف) خود را با موازین مقرر در زمینه ایمنی و بهداشت تطبیق دهند؛

ب) از ایمنی و تندرستی خود به طور معقولی مراقبت نمایند، همچنین از ایمنی و تندرستی دیگر اشخاص ممکن است در اثر عمل آنان یا غفلت شان در کار آسیب ببینند؛ از جمله با به کارگیری درست وسایل، پوشاک حفاظتی و تجهیزاتی که بدین منظور در دسترس آنان گذارده شده است؛

پ) هر وضعیتی که به نظر آنان ممکن است خطری برای ایمنی و تندرستی خودشان یا ایمنی و تندرستی افراد دیگر، در برداشته باشد، و آنها در حدی نباشند که بتوانند خودشان به طور مناسبی با آن مقابله کنند، بی درنگ مافوق مستقیم خود را، آگاه سازند.

۱۱۸۸

مقاوله نامه های بین المللی کار

— ماده ۱۵

پ. همکاری

برای اعتلای امر ایمنی و بهداشت در معادن، باید به موجب قوانین و مقررات ملی، تدبیرهایی برای تشویق همکاری بین کارفرمایان و کارگران و نمایندگان آنان، اتخاذ گردد. بخش چهارم: اجرا

— ماده ۱۶

کشور عضو باید:

الف) به منظور اجرای مؤثر مقررات مقاوله‌نامه، همه تدبیرهای لازم، از جمله مجازات‌ها و موازین تنبیهی مناسب را به کار گیرد؛

ب) به منظور نظارت بر اجرای تدبیرهایی که بایستی طبق مقررات مقاوله‌نامه اتخاذ گردد، خدمات بازرسی مناسبی به وجود آورد، و منابع لازم برای انجام تلاش هایشان را، در دسترس این خدمات قرار دهد.

برای آگاهی از مواد ۱۷ الی ۲۴ به پیوست شماره (۱) مراجعه شود.